

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100667

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-04-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грузова Тетяна Сергіївна
2. Hruzova Tetiana Serhiivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Гуманітарні науки. Історія та археологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-04-2021

Спеціальність за освітою: історія та археологія

Місце роботи здобувача: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.015

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Церква в Україні в умовах Голодомору 1932–1933 рр.
2. Church in Ukraine during the Holodomor of 1932–1933

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: церква як соціальний інститут у контексті голодоморної стратегії тоталітарного режиму доби радянської модернізації. Предмет дослідження: деструктивні зміни релігійно-церковної складової українського соціуму під впливом Голодомору 1932–1933 рр. як цілеспрямованої багатофакторної руйнівної дії радянської влади та опір віруючої частини населення репресивній політиці. Мета роботи: встановлення характеру і масштабів трагедії Голодомору-геноциду для церковних організацій України, стратегії виживання та опору церкви і віруючих в умовах формування радянського тоталітаризму. Результати дослідження: показано динамічний зв'язок антирелігійної та голодоморної стратегій влади, спрямованих на упокорення українського народу. Здійснено системний аналіз деструктивних змін у церкві та традиційній релігійності в Україні під впливом Голодомору-геноциду 1932–1933 рр. Визначено масштаби руйнації церковних інституцій Голодомором-геноцидом. Здійснено історичну реконструкцію та висвітлено духовно-

релігійне повсякдення під час Голодомору. Показано зміни форм опору релігійних спільнот. Розкрито вплив репресивних заходів влади на зміни соціального та психологічного становища духовенства та віруючих. Охарактеризовано адміністративні обмеження діяльності релігійних організацій, економічний тиск державної влади на духовенство та релігійні спільноти під час Голодомору. Сфера використання: здобуті результати можна використовувати при підготовці спеціальних та узагальнюючих праць, навчальних курсів з історії України, соціальної антропології у системі вищої освіти, при підготовці вузівських курсів, спецкурсів і практичних занять з новітньої історії України та релігієзнавства.

2. Object of the study: the church as a social institution in the context of the famine strategy of the totalitarian regime during the Soviet modernization. Subject of the study: the destructive changes in the religious and church component of the Ukrainian society under the influence of the Holodomor of 1932-1933 as a purposeful multifactorial destructive action of the Soviet regime and the resistance of the believing part of the population to repressive policies. Purpose of the study: to establish the nature and scale of the Holodomor-genocide tragedy for the church organizations in Ukraine, the strategies for survival and resistance of the church and the believers in the conditions of the formation of Soviet totalitarianism. Results of the study: the dynamic connection of anti-religious and famine strategies of the authorities aimed at pacifying the Ukrainian people was shown. A systematic analysis of destructive changes in the church and traditional religiosity in Ukraine under the influence of the Holodomor-genocide of 1932-1933 was carried out. The scale of destruction of church institutions by the Holodomor-genocide was determined. Historical reconstruction was carried out, and spiritual and religious everyday life during the Holodomor was highlighted. The changes in the forms of resistance of religious communities were shown. The influence of repressive measures of power on changes in the social and psychological position of the clergy and believers was revealed. The article describes the administrative restrictions on the activities of religious organizations, the economic pressure of the state authorities on the clergy and religious communities during the Holodomor. Scope of application: the results obtained can be used in the preparation of special and generalizing works, training courses on the history of Ukraine, social anthropology in the higher education system, in the preparation of university courses, special courses and practical classes on the modern history of Ukraine and religious studies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ігнатуша Олександр Миколайович

2. Ignatucha Olexandr

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ситник Олександр Миколайович

2. Sytnyk Oleksander

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лиман Ігор Ігорович

2. Liman Igor

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каганов Юрій Олегович

2. Kaganov Yuriy

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мільчев Володимир Іванович

2. Milchev Volodimir

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Турченко Федір Григорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Турченко Федір Григорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.